

Jacques Callot, Maitre-Graveur 1593—1635 — Nouvelle Edition, revue et reduite, par PIERRE PAUL PLAN — Bruxelles et Paris, G. van Oest & Cie., Editeurs.

Er bestaat een oudere uitgaaf van dit boek, uitvoeriger van tekst en rijker geïllustreerd, die echter uitverkocht is. Dit verhoogt de waarde van dit zeer bereikbare werk over den prachtigen graphischen kunstenaar Jacques Callot.

De Lotharinger etsers is vooral bekend door zijn afbeelden van zigeuners, bedelaars en andere zwervers en paria's. E. T. A. Hoffmann heeft een ander gedeelte van zijn oeuvre een nieuwen roem gegeven door eenige zijner meest schitterende vertellingen te noemen „Fantasiestücke in Callots Manier”. De Deutsche romancier schijnt sterk getroffen te zijn en zich zeer geïnspireerd te hebben gevoeld door die grillige dansende figuren uit de serie van de Balli of Cucurrucu-maskerade of pantomime-gestalten, half toovenaar, half Pantalon, die de meester in vele kleine etsjes in wonderlijke zoo gracieuze als militante houdingen tegenover elkaar plaatste voor achtergronden, die in hun minutieuze bewegelijkheid zoo kenschetsend zijn voor zijn vernuft.

Een aparte plaats komt Callot onder de meesters der Renaissance toe. Zoon van een Lotharinger, behoorende tot den kleinen adel, zou hij, naar de legende luidt, als jongen tot twee maal toe zijn weggelopen om troepen zwerfende zigeuners te volgen, doch telkens naar Nancy, zijn geboorteplaats, zijn teruggebracht. Het is niet onmogelijk — een ander kunstenaar, de Engelschman Gillray heeft later inderdaad aan de aantrekkingskracht van het authentieke Vie de Bohème op deze wijze toegegeven. — Zeker is alleen dat Callot met toestemming van zijn vader in 1609 meeging met een gezantschap naar Rome, en er de leerling werd van Thomasson, voor wien hij burijngravures maakte met vrome onderwerpen. Het verblijf te Rome heeft uiterlijk romantische avonturen in de liefde

ingegeven aan de pen van Arsène Houssaye, die echter hoogst onzeker materiaal voor de geschiedenis opleveren, al was het alleen maar daarom, dat dezelfde schrijver Callot ook reeds hoogst amoureuze ervaringen toeschrijft tijdens zijn problematische vlucht met de Zigeuners, op den rijpen leeftijd van twaalf jaar.

Na drie jaar te Rome gewerkt te hebben trok hij naar Florence, waar hij, in ruimer zin dan tegenover Thomasson het geval was geweest, de leerling werd van Bernardino Poccetti. Deze, naar wiens teekening hij een burijn-cravure maakte „L'Enfer et le Purgatoire”, moedigde hem aan een eigen werk te publiceeren. Callot kwam nu tot de overtuiging dat de ets beter dan de burijn-gravure bij zijn aanleg paste, en na jaren in stilte gewerkt te hebben, gaf hij zijn kostelijke, pittoreske „Caprices” uit, croquis en schetsboekbladen, die zijn naam met één slag beroemd maakten. Hij zeide bescheidenlijk dat ze bestemd waren voor kinderen die leerden teekenen. Dat was in 1617. Tegelijkertijd verscheen zijn „Tentation de Saint Antoine”, dat hem den grootsten roem verschafte, hoewel dit een onderwerp was, dat eigenlijk iedereen in dien tijd behandelde. Kort voor zijn dood hervatte hij nog eens de bewerking van deze stof.

Naast de genoemde werken, en anderen in dezen geest bestaan er vele fraaie, zeer levende en zeer uitvoerige prenten van zijn hand, feesten, straoefeningen, kermessen, landschappen voorstellende, en eenige gegraveerde portretten, behoorende tot het beste wat in dit genre gemaakt is.

Zijn trant, ofschoon door zijn Italiaansche meesters beïnvloed, maakt hem tot den verwant van Franschen als Jean Cousin, en de groote Fransche houtsnijders der 16e eeuw.

Naast zijn vruchtbare fantasie, zijn luchtige geestigheid, zijn vermogen om in groote groepen natuurlijk leven en beweging te geven, komt zijn uitgesproken en feilloos instinkt voor een expressieve en wijsche